

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності
Кафедра туристичного бізнесу

Силабус
навчальної дисципліни / освітньої компоненти
«СТАТИСТИКА»

Галузь знань – 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм

Освітньо-професійна програма – Туризмознавство

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Харків, 2021

Силабус склала:
кандидат економічних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу
ЗАЙЦЕВА МАРИНА МИКОЛАЇВНА
Мова навчання: українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу

Протокол № 2 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Любов БОЖКО

Силабус затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва дисципліни / освітньої компоненти	<i>Статистика</i>
Викладач (- і)	ЗАЙЦЕВА МАРИНА МИКОЛАЇВНА
Контактний телефон та e-mail викладача	0507566848 zaitseva-marina@ukr.net
Інформація про консультації	Згідно з графіком консультацій (Пн 13.00-14.00, Вт 11.00-12.00, Чт 11.40-12.20) кафедра
Логіка вивчення курсу	Пререквізити: базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання дисциплін: «Економічна теорія», «Економіка туризму», «Вища та прикладна математика за профспрямуванням» Постреквізити: Продовжують навчання даного предмету наступні дисципліни: «Маркетинг в туризмі», «Економіка туристичного підприємства», «Міжнародні економічні відносини в туризмі», кваліфікаційна дипломна робота

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Статистика» є обов'язковою навчальною дисципліною, що має забезпечити необхідний базис для засвоєння спеціальних дисциплін економічної підготовки та розвиток soft skills здобувачів, а також важливою складовою підготовки здобувачів освіти спеціальності 242 Туризм ОПП Туризмознавство першого(бакалаврського) рівня вищої освіти. «Статистика» є освітнім компонентом програми, який призначений для поглиблення розуміння здобувачами основних підходів та методів наукового усвідомлення економіки та дослідження суспільно-економічних явищ та процесів. Вивчення дисципліни «Статистика» допоможе майбутнім фахівцям туристичного напрямку об'єктивно оцінювати явища та процеси, встановлювати та кількісно характеризувати залежність. «Статистика» вважається однією із фундаментальних наук економічної системи. Її методи і показники використовуються для складення планів і прогнозів, оцінки результатів діяльності підприємств, аналізу динамічного й пропорційного розвитку країни, оцінки соціальних та економічних процесів. «Статистика» вивчає кількісний бік суспільного життя, який знаходить своє відбиття у конкретних розмірах і кількісних співвідношеннях суспільних явищ і процесів, структура предмету «Статистика» складається з загальної теорії статистики, економічної, соціальної статистики та галузевої статистики. Вивчення курсу має сприяти розширенню дослідницької ерудиції здобувачів, усвідомленню ними спеціальних наукових проблем в економіці, ознайомленню з науковим інструментарієм аналізу економічних явищ та процесів.

3. МЕТА КУРСУ

Формування у майбутніх фахівців теоретичних знань і практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів суспільного життя, опанування методів статистичного аналізу, формування вмінь проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності й тенденції розвитку досліджуваних явищ.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(визначаються відповідно до освітньо-професійної / освітньо-наукової програми)

- ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.
ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.
ПРН8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

- ПРН10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).
- ПРН11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.
- ПРН12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.
- ПРН13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.
- ПРН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
- ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.
- ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
- ПРН19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.
- ПРН20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПРН21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.
- ПРН22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ

(визначаються відповідно до освітньо-професійної / освітньо-наукової програми)

- ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
- ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.
- ФК1. Знання і розуміння предметної області своєї професії та специфіки професійної діяльності.
- ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці.
- ФК3. Здатність аналізувати туристичний потенціал територій.
- ФК4. Здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору, аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.
- ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
- ФК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.
- ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.
- ФК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.
- ФК16. Уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Обов'язкова компонента
Формат курсу	Денна форма навчання, 3 курс, 5 семестр
Обсяг курсу	Зазначте за навчальним планом (відповідно до робочого навчального плану поточного навчального року):
	кількість кредитів – 5
	загальна кількість годин – 150
	аудиторних – 50
	самостійної роботи – 100
	тижневих годин для денної форми навчання – 4
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Навчальні аудиторії або спеціалізовані кабінети з мультимедійним обладнанням; навчально-методичні комплекси дисциплін; робочі програми дисциплін
Форми, види навчальних занять та методи навчання (відповідно до навчального плану)	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекції / семінарські / практичні Методи: Проблемні лекції, проблемні семінари, дискусії, обговорення, підготовка презентації та виступи, моделювання професійних ситуацій, ситуаційні завдання, робота у малих групах, індивідуальні завдання, ділові ігри, симуляції, кейси, формування логічних висновків, аналіз та порівняння розроблених анкетувань, статистичних досліджень, висновків та пропозицій, виступи на наукових заходах.
Поточний контроль	Опитування, презентації, реферати, рішення задач, виконання завдань, тестування
Підсумковий контроль	Екзамен
Політика курсу*	- Відвідування лекційних, семінарських та практичних занять для здобувачів освіти є обов'язковим за які нараховуються бали, використання електронних пристроїв під час занять, їжі та напоїв заборонено. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. - Дедлайни виконання завдань після кожної теми з дотриманням крайніх термінів. Завдання надані із запізненням без поважних причин оцінюються за меншою кількістю балів. Відпрацювання пропущених завдань є обов'язковим. За об'єктивних причин (хвороба, мобільність, індивідуальний графік, стажування) навчання може відбуватись у системі дистанційного навчання. - Відповідальність викладача та здобувача вищої освіти керується Положенням про організацію освітнього процесу в ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_oop_4.pdf) (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) ; - Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Всі завдання виконуються самостійно, участь у роботі групи особисто кожного обов'язкова. Списувати під час складання заліку заборонено (використання мобільних пристроїв). У випадку порушення академічної доброчесності реагування відповідно до Положення про систему запобігання академічної доброчесності та його виявлення у наукових роботах працівників і здобувачів вищої освіти ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_szap.pdf)

(https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kpad18.pdf) .

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем / підтем (або блоків)	Разом годин	Лекційні	Практичні	Семінарські	Індивідуальні	Сам. робота
Тема 1. Предмет та метод статистики.	10	2		2		6
Тема 2. Теорія статистичного спостереження. Статистичні дослідження в туризмі.	12	2		2		8
Тема 3. Зведення, та групування статистичних матеріалів.	18	2	4			12
Тема 4. Статистичні показники і величини та їх взаємозв'язок.	18	2	4			12
Тема 5. Середні величини та їх застосування в статистики туризму.	18	2	4			12
Тема 6. Варіація ознак. Прогнозування соціально-економічного розвитку на основі рядів динаміки.	16	2	4			10
Тема 7. Індекси та їх використання в економіко-статистичних дослідженнях.	18	2	4			12
Тема 8. Методологічні основи економічної та соціальної статистики.	12	2		2		8

Тема 9. Статистика ринку та цін в туризмі.	14	2		2		10
Тема 10. Статистика населення та трудо­вих ресурсів	14	2		2		10
Всього	150	20	20	10		100

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Відвідування лекції / виконання завдань до лекційного матеріалу – 10 балів;

Робота на семінарських та практичних заняттях – 50 балів;

Самостійна робота – 20 балів;

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 80 балів

Підсумковий контроль – 20 балів

Всього: 100 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточна успішність										Сам. робота	Ек­за мен	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
4	4	8	8	8	8	6	6	4	4	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

9. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

(за умови, якщо цей вид занять передбачений навчальним планом)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів, які може отримати здобувач
1	Теоретичні основи статистики. Історія становлення статистики як науки	2	4
2	Програма статистичного спостереження. Місце та роль статистичного дослідження в туризмі	2	4
3	Класифікації та групування статистичних матеріалів.	4	8
4	Абсолютні та відносні величини, їх застосування в статистики туризму.	4	8
5	Застосування середніх величин в статистики туризму, їх класифікація	4	8
6	Варіація ознак, статистичні характеристики рядів динамики.	4	8
7	Роль індексів в статистичних дослідженнях та їх види	4	6
8	Класифікації та групування в соціально-економічній статистики (КВЕД, СНР)	2	6
9	Показники кон'юнктури ринку, система цін і тарифів	2	4
10	Статистика населення, статистичні показники складу та руху населення. Статистичне висвітлення ринку праці.	2	4

10. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів, які може отримати здобувач
1.	Міжнародні статистичні організації	6	2
2.	Моніторинг як форма статистичного спостереження	8	2
3	Техніка перегрупування: сфера застосування та обмеження	12	2
4	Взаємозв'язок статистичних величин. Валовий туристичний продукт.	12	2
5	Використання програми Excel для обчислення відносних та середніх величин.	12	2
6	Інтерполяція та екстраполяція. Статистична сезонність.	10	2
7	Індекси Фішера, Ласпейреса, Пааше. Вибірковий метод в статистиці.	12	2
8	Міжнародні класифікатори і номенклатури товарів.	8	2
9	Міжнародне та міжрегіональне порівняння цін.	10	2
10	Міграція населення. Показники зайнятості в туризмі.	10	2

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Становлення статистики як науки.
2. Предмет статистичної науки. Теоретичні основи та методи статистики.
3. Основні поняття і категорії статистики.
4. Етапи економіко-статистичного дослідження.
5. Статистична інформація. Статистична сукупність.
6. Предмет загальної теорії статистики. Галузі статистичної науки.

- 7.Завдання статистики в сучасних умовах та її організація в Україні.
- 8.Міжнародні статистичні організації.
9. Статистичне спостереження. Об'єкт та одиниця спостереження.
10. Організаційні форми й види статистичного спостереження.
- 11.Способи отримання даних.
12. Програма статистичного спостереження.
- 13.Помилки статистичного спостереження
14. Поняття про зведення та групування, їх завдання.
- 15.Види статистичних групувань і правила їх складання.
16. Класифікації та групування в статистичній практиці.
- 17.Постановка і види рядів розподілу.
18. Статистичної таблиці та їх види статистичних таблиць.
19. Статистичні графіки.
20. Статистичні показники, їх види і основні вимоги до них.
21. Абсолютні величини, види і способи отримання. Взаємозв'язок абсолютних величин.
22. Відносні величини. Взаємозв'язок між окремими видами відносних величин.
- 23.Види відносних величин, способи їх розрахунків і форми вираження.
- 24.Середня величина. Вимоги наукового застосування середніх величин в статистиці.
- 25.Класифікація середніх величин. Відмінність середніх і відносних показників.
- 26.Мода та медіана.
27. Варіація, характеристики варіації: розмах, середнє лінійне відхилення, дисперсія, середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації.
28. Види дисперсій: загальна, внутрішньогрупова, міжгрупова.
29. Поняття та види рядів динаміки.
- 30.Статистичні характеристики рядів динаміки та їх взаємозв'язок: абсолютний приріст, темпи зростання, темпи приросту, абсолютне значення одного процента приросту.
- 31.Прогнозування на основі рядів динаміки.
32. Інтерполяція та екстраполяція.
33. Статистичне вивчення сезонності.
34. Індекси, їх роль в економічних дослідженнях.
35. Класифікація економічних індексів. Методологічні принципи побудови індексів.
36. Види індексів за ступенем обсягу явища.
37. Види індексів за формою побудови.
38. Види індексів за базою порівняння.
39. Ряди індексів аз постійною та змінною вагою.
40. Індекси постійного складу, змінного складу та структурних зрушень.
41. Індекси Фішера, Ласпейреса і Пааше. Індекс споживчих цін
42. Система показників економічної та соціальної статистики.
43. Класифікації і групування в соціально-економічній статистиці.
44. Державний класифікатор України КВЕД.
45. Критерії визначення галузей економіки.
46. Міжнародні класифікатори продукції і номенклатури товарів.
47. Міжнародні економічні класифікації та групування.
48. Основні поняття і класифікації в системи національних рахунків.
49. Показники системи національних рахунків. .
50. Суть та система показників кон'юнктури ринку.
51. Методи оцінки ринкової ситуації. Розрахунок і аналіз потенціалу ринку.
52. Методологічні основи статистики цін. Система цін і тарифів
53. Міжнародне та міжрегіональне порівняння цін.
54. Рівень цін та індекс цін
55. Групування населення за різними ознаками.
56. Статистика чисельності та складу населення..
- 57.Статистичні показники звичайного руху населення. Поняття міграції населення.

58. Показники механічного руху населення. Розрахунок перспективної чисельності населення.
59. Завдання статистичного вивчення ринку праці. Система показників чисельності і складу у вивченні трудових ресурсів.
60. Джерела інформації про зайнятість населення. Показники зайнятості та безробіття населення.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Обов'язкова

1. Економічна статистика: навчальний посібник / В. М. Соболев, Т. Г. Чала, О. С. Корепанов та ін. ; за ред. В. М. Соболева. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 388 с.
2. Бек В. Л. Практикум з теорії статистики / В. Л. Бек, Г. В. Капленко. – Львів : «Новий світ-2000», 2006. – 288 с.
3. Васечко О. О. Вибіркове спостереження. Термінологічний словник / О. О. Васечко, О. І. Черняк, Є. М. Жуйкова та ін.. – Київ : ІВЦ ДКС України, 2004. – 140 с.
4. Горкавий В. К. Статистика : підручник / В. К. Горкавий. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К., 2010. – 512 с.
5. Єріна А. М. Теорія статистики: практикум / А. М. Єріна, З. О. Пальян. – 7-ме вид., стер. – К. : Знання, 2009. – 255 с.
6. Логунова Н. А., Статистика II: підручник / Н. А. Логунова. – К.: Кондор- Видавництво, 2015, – 340 с.
7. Лугінін О. Є. Статистика : [підручник] / О. Є. Лугінін. – 2-ге видання, перероблене та доповнене. – К : Центр учбової літератури, 2007. – 608 с.
8. Мостовий Г. І. та ін. Статистика: Практикум / Г. І. Мостовий, А. О. Дегтяр, В. К. Горкавий. – 2-ге вид. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2005. – 128 с.
9. Прикладна статистика: навч. посібник / В. О. Костюк; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 191 с.
10. Статистично-економічні методи в підприємстві : навчальний посібник / [Перевозова І. В., Побігун С. А., Василик О. Б., Іванова М. О., Обельницька Х. В., Даляк Н. А.]; за заг. ред. Перевозової І. В., Побігуна С. А. – ІФНТУНГ, 2018. – 226 с.

Додаткова

1. Васечко О. О. Методологічні основи статистики підприємств: монографія / О. О. Васечко. – К. : НТК стат. дослідж., 2005. – 296 с.
2. Герасименко С. С. Статистика: підручник / С. С. Герасименко, А. В. Головач, А. М. Єріна та ін. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2000. – 467 с.
3. Дегтяр А. О. Статистичні методи в державному управлінні : Навч. посіб. / А. О. Дегтяр, М. В. Гончаренко. – 2-ге вид., доп. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2009. – 176 с.
4. Єріна А. М. Статистика: структурно-логічні схеми та задачі : Навч. посіб. / А. М. Єріна, В. Б. Захожбай, І. Г. Манцуров та ін.; За наук. ред. А. М. Єріної. – К. : КНЕУ, 2007. – 304 с.
5. Мостовий Г. І. Теорія статистики: Навч. посіб. / Г. І. Мостовий, А. О. Дегтяр, В. К. Горкавий, В. В. Ярова ; За заг. ред проф Г. І. Мостового. – Х. : Вид-во ХарПІ УАДУ «Магістр», 2002. – 300 с.
6. Моторин Р. М. Статистика. Збірник індивідуальних завдань з використанням Excel : Навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. / Р. М. Моторин, Е. В. Чекотовський. – К. : КНЕУ, 2005. – 268 с.
7. Рогожнікова Н. В. Теорія статистики: Навчальний посібник / Н. В. Рогожнікова. – К. : Атика, 2005. – 128 с.
8. Тарасенко І. О. Статистика: Навч. посіб. / І. О. Тарасенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 344 с.

9. Щурик М. В. Статистика: навч. посіб. / М. В. Щурик. – 2-ге вид. – Львів : «Магнолія-2006», 2009. – 545 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

Бібліотека Харківської державної академії культури

Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Статистичний відділ ООН URL: <http://data.un.org/Default.aspx>

Статистика Всесвітньої організації туризму URL: <http://statistics.unwto.org/>

<http://tourlib.net/>

<http://pidruchniki.ws/>

<http://buklib.net/>